

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdu a Mgr. Gabriely Bašné v právní věci žalobkyně: **M. M.**, zastoupená Mgr. Martinou Šamlotovou, advokátkou se sídlem Příkop 834/8, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 20. 7. 2018, č. j. 33 Az 16/2017 - 56,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rozhodnutím ze dne 17. 10. 2015, č. j. OAM-751/ZA-ZA13-ZA20-2017 rozhodl žalovaný o tom, že žádost žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) o udělení mezinárodní ochrany je nepřijatelná podle § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), a řízení o udělení mezinárodní ochrany se podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastavuje.

[2] Rozsudkem ze dne 20. 7. 2018, č. j. 33 Az 16/2017 - 56, Krajský soud v Brně (dále jen „krajský soud“) žalobu proti rozhodnutí žalovaného zamítl; rozhodnutí žalovaného vzal za dostatečně odůvodněné. Stěžovatelka podle krajského soudu v obou pohovorech k žádosti o udělení mezinárodní ochrany tvrdila v zásadě obdobné skutečnosti. Krajský soud považuje za logické i to, že žalovaný podrobně nesrovnával zprávy o zemi původu z roku 2016 a 2017, pokud zaujal stejný názor jako v prvotním rozhodnutí, tedy že hrozba vážné újmy na zdraví či životě v případě návratu stěžovatelky do místa jejího posledního pobytu na Ukrajině bezprostředně nehrozí. Ekonomické a sociální poměry na Ukrajině nelze mít na základě zpráv o zemi původu za natolik nesnesitelné, aby založily důvod pro přiznání doplňkové ochrany z důvodu hrozby vážné újmy. Ve vztahu k posouzení opakované žádosti stěžovatelky lze označit za irelevantní i tvrzení stěžovatelky, že její syn trpí genitální kýlou. Syn stěžovatelky nemá status žadatele o mezinárodní ochranu a především je již zletilý. Taktéž skutečnost, že má stěžovatelka v České republice partnera, nepředstavuje vzhledem k projednávané věci důvod hodný zvláštního zřetele.

[3] Stěžovatelka napadla kasační stížností rozsudek krajského soudu z důvodu, který podřadila pod § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.), tedy z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

[4] V kasační stížnosti opakovaně vyjádřila nesouhlas se závěry žalovaného a uvedla, že konflikt na Ukrajině nadále graduje a z ukrajinských médií je zřejmé, že jsou mírové dohody z Minsku stále porušovány. Oproti předchozí žádosti pak stěžovatelka nově uvedla, že běloruská a ruská vojska provádí vojenská cvičení poblíž Kyjeva, na Ukrajině je již čtyři roky válka a do místa jejího bydliště přiváží rakve s mrtvými mužskými těly. Stěžovatelka také zdůrazňuje, že od podání první žádosti, ke kterému došlo 11. 9. 2016, se bezpečnostní situace na Ukrajině bezpochyby vyvinula a mohla ve stěžovatelce vyvolat mnohem hlubší obavy. Podle stěžovatelky je bezpečnostní situace na Ukrajině nedostatečně zmapovaná, a ačkoliv je ohniskem bojů především Doněckoluhanská oblast, týká se konflikt celé země, ať už z bezpečnostního, nebo z ekonomického hlediska.

[5] Stěžovatelka se domnívá, že žalovaný byl povinen srovnat přezkoumatelným způsobem zprávy o zemi původu v nynějším řízení o její opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany se zprávami o zemi původu, jež byly součástí správního spisu v prvotním řízení o udělení mezinárodní ochrany. Měl tak provést, aby bylo patrné, že je situace na Ukrajině naprosto totožná jako v době vedení řízení o stěžovatelčině předchozí žádosti, a je skutečně dán zákonný důvod pro zastavení řízení.

[6] Stěžovatelka dále vyslovuje svůj nesouhlas se závěry krajského soudu, podle kterého je logické, že žalovaný zprávy o zemi původu z roku 2016 a 2017 podrobně nesrovnával, pokud zaujal stejný názor jako v prvotním rozhodnutí, tedy že hrozba vážné újmy na zdraví či životě v případě návratu žalobkyně do místa jejího posledního pobytu na Ukrajině (Ivanofrankivská oblast) bezprostředně nehrozí a že skutkový stav věci byl zjištěn řádně a dostatečně podpořen zprávami o zemi původu. S ohledem na skutečnost, že se bezpečnostní situace i ozbrojený konflikt na Ukrajině vyvíjí, byl dle stěžovatelky žalovaný povinen uvést konkrétní důvody, pro které neshledává, že by se stávající bezpečnostní situace na Ukrajině neměla být pro stěžovatelku nepříznivou. Závěrem stěžovatelka podotýká, že v České republice informují média o konfliktu na Ukrajině mnohem vlažněji než na Ukrajině.

[7] Vzhledem k výše uvedenému stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Brně, ze dne 20. 7. 2018, č. j. 33 Az 16/2017 - 56, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[8] Žalovaný ve svém vyjádření popřel oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Žalovaný neshledal důvody pro opakované posuzování žádosti stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany, neboť neuvedla žádnou novou skutečnost ve smyslu zákona o azylu, která by odůvodňovala opětovné vedení správního řízení a opětovné hodnocení důkazů. Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost pro její nedůvodnost zamítl.

pokračování

[9] Nejvyšší správní soud po konstatování včasnosti kasační stížnosti, jakož i splnění ostatních podmínek řízení, se ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu*, 2) kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně*, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele*. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu nebo krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

[10] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná.

[11] Ze správního spisu vyplývá, že stěžovatelka podala první žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 11. 9. 2016 a jako důvod jejího podání při následném pohovoru uvedla, že má v České republice rodinu a partnera, se kterým sdílí společnou domácnost. Na Ukrajinu se vrátit nechce kvůli obavám z válečného konfliktu, přičemž popsala jeden incident, kdy se měli separatisté poblíž Mukačeva snažit vyvolat konflikt, ale policie je rozehnala. Mezinárodní ochrana nebyla stěžovatelce rozhodnutím ze dne 27. 2. 2017, č. j. OAM-787/ZA-ZA11-2016 udělena, neboť nebyly naplněny podmínky zákona o azylu. Proti rozhodnutí správního orgánu podala stěžovatelka dne 11. 4. 2017 opožděnou žalobu ke Krajskému soudu v Brně, který tuto žalobu usnesením ze dne 29. 5. 2017 odmítl. Následně podala stěžovatelka kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu, avšak i tato byla dne 27. 7. 2017 odmítnuta z důvodu nesplnění podmínek řízení.

[12] Opakovanou žádost o mezinárodní ochranu podala stěžovatelka dne 12. 9. 2017, přičemž při pohovoru uvedla, že o mezinárodní ochranu žádá především proto, že je na Ukrajině již čtvrtým rokem válka, ruská a běloruská vojska provádí společná vojenská cvičení poblíž Kyjeva a tato cvičení ohrožují celý stát. Do jejího města přivážejí rakve se zabíjícími muži. Má obavy, že by jejího syna mohli do války kdykoliv povolát. Tyto informace má stěžovatelka z internetu a televize, jelikož na Ukrajině byla naposledy v dubnu 2015. Dalším důvodem, pro který žádá o mezinárodní ochranu, je, že má v České republice přítele, se kterým žije, a také syna, který trpí genitální kýlou a byla mu doporučena operace.

[13] K otázce opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud podrobně vyjádřil např. v rozsudku ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 – 65; mimo jiné konstatoval: „*Hlavním smyslem a účelem možnosti podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit hmotněprávní postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího pravomocně ukončeného řízení. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu této nové žádosti, jenž může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí.*“ V tomto rozsudku zdejší soud dále uvedl, že „*zpravidla se přitom může jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času a jako takové lze připomenout zejména změnu situace v zemi původu nebo změnu poměrů ve vztahu k osobě žadatele, např. udělení azylu matce nezletilé žadatelky, jejíž žádost již byla pravomocně zamítnuta; k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs 14/2008 – 57*“. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 – 96, publ. pod č. 2642/2012 Sb. NSS, dospěl k závěru, že „*správní orgán je povinen v řízení o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany zkoumat v souladu s § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, zda žadatel neuvedl nové skutečnosti nebo zjištění týkající se důvodů pro udělení azylu nebo důvodů pro udělení doplňkové ochrany, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně skončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany. Přípustnost opakované žádosti je tak třeba posuzovat z pohledu možných nových skutečností a zjištění pro udělení jak azylu, tak udělení doplňkové ochrany. Obsahuje-li opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany takové nové skutečnosti nebo zjištění, je správní orgán povinen hodnotit takovou žádost jako přípustnou a meritorně o ní rozhodnout. V opačném případě řízení o nepřipustné žádosti podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastaví.*“ Lze rovněž poukázat na rozsudek ze dne 8. 9. 2011, č. j. 7 Azs 28/2011 – 74, ve kterém Nejvyšší správní soud dospěl k následujícímu závěru: „*Bylo-li řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany zastaveno pro nepřipustnost podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, zkoumá správní soud pouze to, zda byly dány podmínky pro zastavení řízení. Důvody uváděné žadateli se zabývá pouze z toho hlediska, zda jim mohly být známy v době první žádosti, a zda je tedy mohli uvést, či zda jim v tom nebránily objektivní důvody, zpravidla spočívající v tom, že o těchto důvodech vůbec nevěděli nebo je nemohli z objektivních či legitimních subjektivních příčin uvést.*“

[14] Nejvyšší správní soud neshledává důvodnou stěžovatelčinu námitku, podle které měl žalovaný přezkoumatelným způsobem srovnat zprávy o zemi původu v nynějším řízení o její opakované žádosti o mezinárodní ochranu se zprávami o zemi původu v prvotním řízení, aby zjistil, že jsou skutečně dány důvody pro zastavení řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona o azylu. K požadavkům na odůvodnění správního rozhodnutí o zastavení řízení o další opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany podle § 11a odst. 3 zákona o azylu se Nejvyšší správní soud vyjadřoval již ve svém rozhodnutí ze dne 3. 10. 2017, č. j. 9 Azs 185/2017 – 38. Odůvodnění takového rozhodnutí musí obsahovat zdůvodněný závěr, že 1) cizinec v další opakované žádosti neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, které nemohl uplatnit v předchozích žádostech, 2) nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti. Rozhodnutí o

pokračování

zastavení řízení o další opakované žádosti nebude zpravidla nutné odůvodňovat natolik důkladně jako v případě první opakované žádosti. Pokud by v obou těchto rozhodnutích byly řešeny stejné otázky, nic nebrání odkazu na relevantní části předchozího rozhodnutí. Účelem odůvodnění správního rozhodnutí není opakovat již jednou vyřčené a rozhodnutí o žádostech téhož cizince na sebe věcně navazují, byť jsou vydávána v různých řízeních.

[15] Na základě zjištění ze správního spisu lze jednoznačně konstatovat, že stěžovatelka v řízení o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvedla žádné nové informace či skutečnosti oproti své prvotní žádosti a žalovaný tento závěr ve svém rozhodnutí náležitě odůvodnil. Zhodnocením poměrů na Ukrajině a jejich případnou změnou se žalovaný dle Nejvyššího správního soudu mohl a měl skutečně zabývat obsírněji, nežli pouze odkázat na zprávy o zemi původu, které pro své rozhodnutí použil. Toto pochybení lze ale považovat za dílčí nedostatek, který nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného nezakládá, neboť dané informace o situaci na Ukrajině, ať už politické či bezpečnostní, byly součástí spisového materiálu ke stěžovatelčině žádosti o mezinárodní ochranu a mohla se k nim vyjádřit.

[16] Nejvyšší správní soud nemůže přisvědčit stěžovatelčině námitce, že by situace na Ukrajině byla nedostatečně zmapovaná. Zprávy o zemi původu stěžovatelky, jež jsou součástí správního spisu, mapují celkovou situaci a její vývoj velmi podrobně. Informace o Ukrajině ze dne 24. července 2017 zpracovaná Ministerstvem vnitra, odborem azylové a migrační politiky se konkrétně bezpečností situaci věnuje v bodě 3, přičemž mapuje i bezpečnostní situaci v jednotlivých oblastech. Ivanofrankivská oblast, ze které stěžovatelka pochází, je pod kontrolou ukrajinské centrální vlády a dle posledních dostupných informací v ní nedocházelo k žádným bezpečnostním incidentům. K bezpečnostní situaci na Ukrajině se vyjadřoval i Nejvyšší správní soud např. v rozhodnutí ze dne ze dne 30. 8. 2017, č. j. 5 Azs 134/2017 – 24: *„Ozbrojený konflikt na Ukrajině probíhá pouze ve východní části země (v Luhanské a Doněcké oblasti). Jedná se tedy o ozbrojený konflikt, při kterém nejsou zasaženy všechny části Ukrajiny. Nynější situace na Ukrajině proto nezpůsobuje, že by každý civilista byl vystaven z důvodu své pouhé přítomnosti na území Ukrajiny reálnému nebezpečí vážné újmy.“* Dále srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 - 17, či ze dne 15. 2. 2017, č. j. 10 Azs 260/2016 – 40, nebo již zmiňovaný rozsudek ze dne 17. 12. 2015, č. j. 5 Azs 158/2015 - 24).

[17] Nejvyšší správní soud si je samozřejmě vědom složité bezpečnostní i ekonomické situace na Ukrajině, kam se stěžovatelka z lidsky pochopitelných důvodů vrátit nechce. Nicméně, chce-li zůstat v České republice kvůli své rodině, jak výslovně uvedla při svém pohovoru s žalovaným, nemůže za daných okolností využívat institut žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Je potřeba využít institutů jiných a podrobit se režimu zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to bez ohledu na složitost mechanismů, které tento předpis upravuje (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2017, č. j. 9 Azs 13/2017 – 32).

[18] Nejvyšší správní soud uzavírá, že v případě napadeného rozsudku neshledal žádné zásadní pochybení ze strany krajského soudu, který se svým postupem nikterak neodchyluje od shora uvedené judikatury, jež je jednotná, ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji shledal ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[19] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., z nichž vyplývá, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 11. dubna 2019

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu